

ΔΙΕΘΝΙΣΜΟΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η αρνησιπατρία ως καριέρα...

Η φιλοπατρία είχε «νόημα» όσο η πατρίδα ήταν απτή, ψηλαφητή πραγματικότητα ποιότητας της ζωής. Ήταν βίωμα δεσμού η πατρίδα, πραγματικών «χειρωνακτικών» σχέσεων (όχι συναισθημάτων και ψυχολογημάτων) με συγκεκριμένη γη. Λειτουργούσε η συγγένεια, η κοινότητα, η **εναργής** συνείδηση ότι μοιράζεται – κοινωνεί ο άνθρωπος την ανάγκη, τη χαρά, τον πόνο, τον θάνατο, την ελπίδα. Αυτή η κοινωνία της εμπειρίας συνόπιζε βιώματα και πρακτικές, σοφία και εθισμούς αιώνων. Ζούσε ο άνθρωπος τη ζωή ως μετοχή και ένταξη, καταγωγή και συνέχεια, είχε αμεσότητα σχέσης με τους προγόνους και τα μνημεία των προγόνων: είχε Ιστορία.

Η δυτική Νεωτερικότητα, παγκοσμιοποιημένο «παράδειγμα» σήμερα, δημιούργησε καινούργια μορφώματα συλλογικότητας, όχι πατριδοκεντρικά. Κίνητρο μοιάζει να ήταν η φιλοδοξία να μη δεσμεύεται ο άνθρωπος σε τίποτα το δεδομένο, να μπορεί να επιλέγει τα σχήματα **συμβίωσης** κατά προτίμηση και όχι κατ' ανάγκη. Με την **επιεικέστερη και εξωραϊσμένη** ερμηνευτική θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε τις σκοπεύσεις της Νεωτερικότητας σαν γόνιμη πρόκληση για τη μετάβαση από τη μη επιλεγμένη πατρίδα, τη φυσικά δεδομένη ως αναγκαιότητα, στην ελεύθερα κατορθούμενη και μετοχικά συγκροτούμενη κοινωνία – η

πατρίδα είναι δεδομένη, η συγκρότηση κοινωνίας κατόρθωμα.

Ο εθνικισμός είναι η διάστροφη καρικατούρα της φιλοπατρίας, αλλά και βολικό **πρόσχημα** για την κατασυκοφάντησή της – ο ισοπεδωτικός Διεθνισμός των συμφερόντων μεθοδεύει απροσχημάτιστα το ξερίζωμα της φιλοπατρίας από τον ψυχισμό των ανθρώπων. Κάποιοι από τους λαούς που γέννησαν το νεωτερικό «παραδείγμα», διέσωσαν και την αυτοσυνειδησία του γεννήτορα: την καύχηση για την παράδοσή τους, για τα πολιτισμικά επιτεύγματα. Έτσι επένδυσαν στην κρατική τους υπόσταση την ενεργό φροντίδα για τη συνέχεια της γλώσσας τους, της ιστορικής τους συνειδησης, της ιδιοσυγκρασίας τους.

Το φαινόμενο της αρνησιπατρίας εμφανίζεται συνήθως ως σύμπτωμα υπεραναπλήρωσης της επαρχιώτικης μειονεξίας. **Απαντάται** κυρίως σε κράτη της περιφέρειας του «παραδείγματος», κράτη μεταπρατικά, που προσέλαβαν το δυτικό – νεωτερικό μοντέλο μόνο από ξιπασιά, μόνο για μιμητικό «εκσυγχρονισμό», όχι για να εξυπηρετήσουν ανάγκες τους. Και εντοπίζεται το φαινόμενο της αρνησιπατρίας στη μεθοδική προσπάθεια να υπονομευθεί η γλώσσα και η επίγνωση ιστορικής συνέχειας της γλώσσας, να αμβλυθεί, να διαστραφεί ή να εκλείψει η ιστορική αυτοσυνειδησία, να αποξενωθεί το λαϊκό σώμα από τη βίωση της Τέχνης που εξέφρασε την ειδοποιό διαφορά στη νοοτροπία, την ιδιοπροσωπία του.

Χιλιοπιστοποιημένος, κοινός τόπος, ότι η αρνησιπατρία σήμερα αμείβεται πλουσιοπάροχα. Με χρήματα, αλλά και με θέσεις εξουσίας, με δημοσιότητα. Ο Διεθνισμός των συμφερόντων έχει εκπληκτικές μεθόδους στρατολόγησης και ανταμοιβής των αρνησιπατριδων. Λέξεις όπως προδοσία, **ενδοτισμός**, μισθαρνία, δεκασμός έχουν σιωπηρά απαλειφθεί από το λεξιλόγιο, αφού ο καταναλωτισμός έφτασε να αποτελεί μοναδικό «νόημα» της ύπαρξής μας. Και είναι ατομικό «δικαίωμα» αυτοκαθορισμού να επιλέγεται η αρνησιπατρία ως αμειβόμενο επάγγελμα.

(Χρήστος Γιανναράς, εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» 28/7/2013)

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου (100 – 120 λέξεις)

Μονάδες 25

B.1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε (Σωστό – Λάθος) , σύμφωνα με το κείμενο, τις παρακάτω διαπιστώσεις:

α. Στο παρελθόν η φιλοπατρία είχε πιο έντονα βιωματικό χαρακτήρα.

β. Ο σύγχρονος δυτικός κόσμος αντιμετωπίζει σαν πρόκληση τη μη επιλεγμένη πατρίδα.

γ. Ο Διεθνισμός των συμφερόντων ενισχύει τον εθνικισμό.

δ. Το φαινόμενο της αρνησιπατρίας συνοδεύεται από την υπονόμηση του εθνικού πολιτισμού.

ε. Ο καταναλωτισμός οξύνει το φαινόμενο της αρνησιπατρίας.

Μονάδες 10

B.2. α. Να αιτιολογήσετε τη χρήση στίξης στις παρακάτω περιπτώσεις της πρώτης παραγράφου:

i. «νόημα»

ii. (όχι συναισθημάτων και ψυχολογημάτων)

iii. μοιράζεται – κοινωνεί

iv. των προγόνων: είχε Ιστορία

Μονάδες 4

β. i. Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης (Ενεργητική – Παθητική) (Μονάδες 1), ii. να γράψετε γιατί επιλέχθηκε (Μονάδες 2) και

iii . να τη μετατρέψετε στο αντίθετο της (Μονάδες 3) στο εξής απόσπασμα της τρίτης παραγράφου: «Κάποιοι από τους λαούς που γέννησαν το νεωτερικό «παράδειγμα», διέσωσαν και την αυτοσυνειδησία του γεννήτορα».

Μονάδες 6

B.3. α. Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **εναρ γής, συμβίωσης, πρόσχημα, απαντάται, ενδοτισμός**

Μονάδες 5

β. Να γράψετε ένα αντώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **μετοχή, δ εσμεύεται**

,
επιεικέστερη

,
μειονεξίας

,
αυτοκαθορισμού

Μονάδες 5

B.4. Με ποια συλλογιστική πορεία αναπτύσσει τη σκέψη του ο συγγραφέας στην τέταρτη παράγραφο του κειμένου («Το φαινόμενο.... ιδιοπροσωπία του»); Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 5

Γ.1. Ως εκπρόσωπος της μαθητικής κοινότητας του σχολείου σας συμμετέχετε σε ημερίδα που διοργανώνει ο Δήμος σας με θέμα «Παγκοσμιοποίηση και πατριδοκαπηλία». Στην ομιλία που θα εκφωνήσετε καλείστε να εκθέσετε τον προβληματισμό σας για τους κινδύνους που εγκυμονεί ο Διεθνισμός και να τονίσετε τις προϋποθέσεις που απαιτούνται ώστε να προληφθούν ή να αντιμετωπιστούν οι αρνητικές παράμετροι του φαινομένου. (500 – 600 λέξεις)

Μονάδες 40

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η απόπειρα προσέγγισης του αισθήματος της συλλογικότητας επιβεβαιώνει ότι στο παρελθόν συνδεόταν βιωματικά με τη γη, τη φιλοπατρία και την ιστορία κάθε λαού. Η σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη κοινωνία όμως δεν αποδέχεται δεσμεύσεις που επιβάλλονται κατά φύση αλλά επιδιώκει την ένταξη σε νέου τύπου κοινωνικά σύνολα κατ' επιλογή. Από την άλλη, ο εθνικισμός είναι ο εκφυλισμός της φιλοπατρίας αλλά και το πρόσχημα για την απόρριψή της. Σ' ένα τέτοιο πλαίσιο χρήζει ιδιαίτερη προσοχή το γεγονός ότι αναπτυγμένοι λαοί, παρότι προωθούν τη νεωτερικότητα, φροντίζουν να διασφαλίσουν την πολιτιστική

τους παράδοσή, τη στιγμή που λαοί της «περιφέρειας» αναπληρώνουν την εθνική τους μειονεξία μέσω της απάρνησης της πολιτιστικής τους ταυτότητας. Ακόμα πιο ανησυχητική βέβαια είναι η υπονόμευση της αρνησιπατρίας μέσω υλικών ή εξουσιαστικών ανταμοιβών που διευκολύνεται από τον καταναλωτικό χαρακτήρα της σύγχρονης εποχής.

B.1. α. Σωστό β. Λάθος γ. Λάθος δ. Σωστό ε. Σωστό

B.2. ΣΗΜΕΙΑ ΣΤΙΞΗΣ

α. i. έμφαση, ii. συμπληρωματικό- επεξηγηματικό σχόλιο, iii. ενωτική χρήση, εναλλακτική χρήση συνωνύμων, iv. καταληκτική ερμηνεία, επακόλουθο, συμπέρασμα.

β. i. Η σύνταξη είναι Ενεργητική, ii. Επιλέχθηκε ώστε να τονιστεί το Υποκείμενο που ενεργεί («κάποιοι από τους λαούς»), iii. Μετατροπή: Η αυτοσυνειδησία του γεννήτορα διασώθηκε από κάποιους από τους λαούς από τους οποίους γεννήθηκε το νεωτερικό «παράδειγμα».

B.3.

α. ΣΥΝΩΝΥΜΑ: σαφής, συνύπαρξης, δικαιολογία, εντοπίζεται, υποχωρητικότητα

β. ΑΝΤΩΝΥΜΑ: αποχή, αποδεσμεύεται, αυστηρότερη, κομπασμού, ετεροκαθορισμού

Β.4. Παραγωγική συλλογιστική πορεία: Ξεκινά από γενική τοποθέτηση («Το φαινόμενο... μειονεξίας»). Στηρίζεται στη συνέχεια σε επιμέρους – ειδικά δεδομένα που προσδιορίζουν τα γνωρίσματα των κρατών της περιφέρειας («Απαντάται...ανάγκες τους») και τις τακτικές υπονόμησης της μειονεξίας («Και εντοπίζεται ... ιδιοπροσωπία του»).

Γ.1. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Επικοινωνιακό πλαίσιο: εισήγηση- ομιλία

Προσφώνηση: Κυρίες και κύριοι, Αξιότιμοι φίλοι και φίλες

Πρόλογος

Θεωρείται πια στερεοτυπικό να επισημαίνουμε πως ζούμε στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, είναι όμως αμφισβητήσιμο αν συναισθανόμαστε τις παραμέτρους αυτής της πραγματικότητας. Πέρα από την ορατή τεχνολογική εξέλιξη και τα άλματα της επιστήμης, ο μονοδιάστατος τεχνοκρατικός χαρακτήρας του δυτικού κόσμου δεν επιτρέπει τη διεύρυνση της ματιάς μας και σε κινδύνους που ελλοχεύουν.

Κυρίως Θέμα □ □

Ζητούμενο Α' (Κίνδυνοι Διεθνισμού)

- Προώθηση υλιστικού – καταναλωτικού μοντέλου ζωής, παγκόσμια μαζοποιητικά πρότυπα – μόδα, καταλυτική δράση διαφήμισης
- Υπονόμευση του πνευματικού πολιτισμού ως συνέπεια των παραπάνω
- Ανασφάλεια, φόβος, τρομοκρατία λόγω ανεξέλεγκτης διακίνησης πολιτών
- Μαζοποίηση, ρατσισμός, εθνικισμός
- Οικονομική, πολιτική, πολιτιστική υποδούλωση ασθενέστερων λαών στο πλαίσιο της επικράτησης του «δικαίου της πυγμής»
- Κρίση – περιορισμός εθνικών γλωσσών
- Φονταμενταλισμός – θρησκευτικός φανατισμός
- Ξενομανία, τυφλή μίμηση, απώλεια εθνικής ταυτότητας - παραδόσεων

Ζητούμενο Β' (Προϋποθέσεις πρόληψης – αντιμετώπισης αρνητικών παραμέτρων του διεθνισμού)

- Απαγκίστρωση από καταναλωτικές παγίδες, διατήρηση αυτογνωσίας αυτοπειθαρχίας, ιεράρχηση αναγκών
- Διαρκής ενημέρωση – πληροφόρηση για εθνικά και παγκόσμια ζητήματα ώστε οι σύγχρονοι πολίτες να μην είναι εύκολα θύματα προπαγάνδας – χειραγώγησης
- Ψυχική ωριμότητα, ψυχραιμία σε εθνικές και παγκόσμιες κρίσεις, επικράτηση λογικής και δικαίου
- Σεβασμός της ετερότητας, άρση των φυλετικών διακρίσεων, ενίσχυση της ανθρωπιστικής παιδείας (διαπολιτισμική εκπαίδευση)
- Αμοιβαίες υποχωρήσεις – διαλλακτικότητα σε πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά ζητήματα
- Ενίσχυση της ειρήνης με τη συνεισφορά πνευματικών ταγών, καλλιτεχνών, αθλητικών φορέων

Επίλογος

Είναι σαφές πως η πορεία του κόσμου δεν ανακόπτεται. Λύσεις στα προβλήματά μας δεν είναι εφικτό να βρούμε μέσω της απομόνωσης και του συντηρητισμού. Έχοντας όμως τα μάτια στραμμένα προς το μέλλον δεν πρέπει να ξεχνάμε να ενισχύουμε τις ρίζες που μας στηρίζουν. Και οι ρίζες μας έχουν ανάγκη τη βαθιά γνώση της ιστορίας, της πολιτιστικής ετερότητας, της μνήμης.

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΔΙΕΘΝΙΣΜΟΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Συντάχθηκε απο τον/την Λ. ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑΚΗ

Κυριακή, 04 Ιούνιος 2017 15:58 - Τελευταία Ενημέρωση Κυριακή, 04 Ιούνιος 2017 16:09

Αποφώ νηση: Σας ευχαριστώ!

Δημιουργία Κριτηρίου Αξιολόγησης και Απαντήσεις Ασκήσεων:

Λίνα Κουτρομπάκη, Φιλολόγος, Θεσσαλονίκη

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΔΙΕΘΝΙΣΜΟΣ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Συντάχθηκε απο τον/την Λ. ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑΚΗ

Κυριακή, 04 Ιούνιος 2017 15:58 - Τελευταία Ενημέρωση Κυριακή, 04 Ιούνιος 2017 16:09
